

Oslo, 1. juni 2021

Forutsigbarhet for kommuner og vindkraftnæring - naturressursskatt må på plass nå

De undertegnende organisasjoner representerer en samlet kommunesektor og en samlet kraftbransje. Vi sendte i november 2020 en fellesuttale til Stortinget om Meld. St. 28 (2019-2020) Vindkraft på land, vedrørende lokal kompensasjon for vindkraftutbygging. Det er positivt at regjeringen følger opp Stortingets vedtak i revidert nasjonalbudsjett, men dessverre kommer forslaget til kort og vil ikke svare på lokalsamfunns behov for forutsigbare rammer for forholdet til utbygger. Vi minner om våre opprinnelige innspill som er tilgjengelig her: ([Fellesuttalelsen 2020](#))

Blant annet under henvisning til denne fellesuttale vedtok Stortinget 1. desember 2020 anmodningsvedtak nr 147:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2021 med en vurdering av hvordan lokal kompensasjon og forutsigbare rammebetingelser for vindkraft kan sikres, for eksempel naturressursskatt, en produksjonsavgift eller en annen hensiktsmessig innretning for alle involverte parter.»

Regjeringen varsler i revidert budsjett, Meld. St. 2 (2020-2021) kap. 5.3 på side 156 at den vil fremme et høringsnotat med forslag om en produksjonsavgift for eksisterende og nye vindkraftanlegg, basert på kvantum, omsetningsverdi eller effekt, med sikte på fastsettelse av en særavgift i statsbudsjettet 2022. Vi er imidlertid kritiske til flere av de elementer regjeringen varsler i revidert om innholdet av det forslaget som vil bli fremmet. Vi ba om en forsvarlig prosess der kommunesektor og kraftbransje involveres i spørsmål om utforming og nivå. Detaljene i ordningen regjeringen vil foreslå er ennå ikke klare, og en rask høring frem mot Ikrafttredelse 2022 uten grundigere utredning skaper stor usikkerhet.

Vi vil med dette anmode Stortinget om å tydeliggjøre sine forventninger til regjeringen om hvordan forutsigbare rammebetingelser og lokal kompensasjon kan sikres. I tråd med målsettingen om økt fornybar kraftproduksjon i Norge må Staten og aktørene sammen bidra til dette, ved at:

- Staten bidrar i form av en naturressursskatt etter samme prinsipper som for vannkraften. En naturressursskatt for vindkraft bør holdes utenfor inntektsutjevningssystemet. Naturressursskatt skal omfatte både nye og eksisterende anlegg.
- Vindkraftprodusentene bidrar i form av en konsesjonsavgift/produksjonsavgift som inngår som vilkår i konsesjonen.

I vår fellesuttalelse av november 2020 pekte vi på følgende viktige hensyn bak et skatte- og avgiftsregime for vindkraft: *«Det er rimelig at samfunnet gjennom skattesystemet tar hensyn til de samfunnsøkonomiske kostnadene, inkludert miljøkostnadene, ved vindkraftutbygginger – som inkluderer verdien av ulempene som utbyggingen og driften skaper. Det er også rimelig at lokalsamfunn som opplever ulemper blir kompensert for dem. Det er dessuten rimelig at lokalsamfunn som stiller sine naturressurser til rådighet for en nærings verdiskaping mottar deler av verdiskapingen. Dette er i tråd med gode norske tradisjoner for fordeling av ressurser og avveining av interesser. Slike tradisjoner har bidratt til balanse i fordeling av makt og ressurser, for eksempel mellom sentrum og periferi.»*

Når det gjelder en ordning med naturressursskatt, presiserte vi to forhold: for det første at den som for vannkraftsektoren gjøres fradragsberettiget i selskapsskatten, og for det andre at den bør holdes utenfor det statlige overføringsystemet for kommunesektoren. Det var dessuten full enighet om at en konsesjons-, miljø- eller produksjonsavgift uavkortet må tilfalle kommunen med de faktiske inngrepene.

Vi håper derfor at Stortinget kan være enda tydeligere i bestillingen til regjeringen:

- Stortinget ber regjeringen komme tilbake med et forslag om innføring av en naturressursskatt for vindkraft i statsbudsjettet for 2021. En slik skatt er allerede på plass for vannkraft, og vil være en rimelig overføring fra storsamfunnet til lokalsamfunn som avstår areal, gitt at både vannkraft og vindkraft har lokale ulemper, men nasjonale fordeler. For å virke etter hensikten og kompensere berørte lokalsamfunn målrettet og forutsigbart bør naturressursskatten gå utenom inntektsutjevningsordningen for kommunene og fylkeskommunene.
- Stortinget ber regjeringen sette i gang arbeidet med å hjemle en konsesjonsavgift, miljøavgift eller lignende i energilovgivningen slik at denne kan nedfelles i konsesjonsvilkårene. Det er sentralt at avgiften utgjør en forutsigbar verdideling fra utbyggere av vindkraft til den berørte vertskommunen. Kraftbransjens og kommunesektorens organisasjoner må involveres i spørsmål om hjemmel, utforming og nivå. Avgiften må utformes slik at den ikke er til hinder for realisering av samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter.

Avslutningsvis gjentar vi vår oppfordring om at det haster med å få på plass et fremtidsrettet skatte- og avgiftsregime for vindkraftsektoren. Et skatte- og avgiftssystem med klar lokal forankring er et helt nødvendig bidrag for å gjenskape den nødvendige legitimitet rundt vindkraft på land.